

Tlačová správa

(Bratislava, 4.október, 2022) **Vinohradnícka kampaň sa chýli pomaly ku koncu a mnohí vinohradníci hovoria o klčovaní vinohradov. Zväz vinohradníkov a vinárov Slovenska odhaduje, že v najbližšom päťročnom období sa na Slovensku vyklčuje zhruba 2000 hektárov vinohradov.**

Dôvodov je viacero, ale tým najdôležitejším je **nerentabilnosť produkcie hrozna na Slovensku** - či už v porovnaní s inými komoditami, v porovnaní s vinohradníkmi v Maďarsku, Rakúsku aj Čechách, ani nemusíme ísť až do Španielska a Talianska.

A nezmení to ani nové programové obdobie Spoločnej poľnohospodárskej politiky, ani to, že vinohrady sú v programovom vyhlásení vlády. Výkonná riaditeľka Zväzu dodáva: "Hrozno pestovať ostanú iba tí verní, ktorí k nemu majú vzťah, je to ich životná láska a sami si na to nájdú zdroje".

Chyba v myslení a rozdeľovaní financií začína už v Európskej únii a pri tvorbe Spoločnej poľnohospodárskej politiky. Dávať totiž rovnakú základnú platbu na hektár na rôzne náročné poľnohospodárske komodity nie je normálne, nepomôžu ani rôzne príplatky na náročnosť obhospodarovania, lebo vinohrady a vinohradníctvo sú z nich vyňaté.

Vinohrady vysadené na rovine alebo miernych svahoch tak majú konkurenciu v pšenici, kukurici a olejninách. Tento rok bolo vinohradníctvo pri prepočte na hektár najmenej výnosným odvetvím - najprv sucho znížilo úrody, súčasný dážď a nízke teploty svoje dielo dokonali a úroda bude nižšia a drahšia. Pokles úrody je na úrovni minimálne 10 %, náklady sú však vyššie o cca 20 %. Ten, kto nestihol obrať, bude mať straty ešte vyššie. Výkupná cena hrozna na Slovensku sa pohybuje na úrovni 0,45 - 0,85 Eur/kg. V susednom Rakúsku je to 0,35 Eur/kg, v Maďarsku je to 0,25 - 0,30 Eur/kg. Prečo je o toľko nižšia? Súhra podpory Európskej únie, výrazná podpora z vlastných - štátnych zdrojov, výchova k uprednostňovaniu domácich produktov, podpora turistického ruchu, ktorý otvára nové možnosti predajných trhov.

Vinohrady na terasách by mohli mať šancu, lebo nemajú konkurenciu v obilninách ani olejninách. Tu však nastúpila zver a slovenskí úradníci a niekedy ťažko povedať, čo je horšie. Terasy napriek tomu, že už 6 rokov na to upozorňujeme, nie sú zamerané vcelku, ale len od viniča po vinič, vinohradník tak nedostáva podporu na budovanie terás, udržiavanie obratlísk. To znamená, že len "vďaka" slovenskému úradníkovi dostanú vinohrady na terase o 30 % menej dotácií ako tie na rovine. A pritom náročnosť obhospodarovania aj nákladovosť je oveľa vyššia.

Aká je budúcnosť? Určite nie ružová, a tak to vnímajú aj pestovatelia.

Nový strategický plán hovorí o podpore pestovania vinohradov zaradených do integrovanej produkcie (nižšie používanie prípravkov, herbicídov, viac zelených prác) na Slovensku cca 650 Eur/ha, v Českej republike to bude po splnení všetkých kritérií až 1300 Eur/ha. Opäť dvojnásobná podpora ako na Slovensku, k tomu príspevok do vinárskeho

fondy od štátu vo výške 40 miliónov CZK a hlavný rozdiel - v ČR sú vinohrady vo výbornej kondícii, lebo boli vysadené len nedávno, na rozdiel od tých slovenských, prestarnutých.

Spoločná organizácia trhu pre nezvládnutý manažment MP RV SR od roku 2017 spôsobila, že vinohrady, ktoré sa zapojili do projektu reštrukturalizácie, z pôvodných navrhovaných súm na podporu dostanú až o 34 % menej. Zodpovednosť ministerstva žiadna, ani snaha o riešenie situácie, aby dostali doplatok zo štátneho rozpočtu. Je to váš problém, že ste vysádzali vinohrady a dostanete menej. My na to máme predpis, že Vám to nemusíme vyplatiť. A ani nás nezaujíma, že máte úver a nemáte to z čoho splácať. Taká je realita dnešných dní.

J. Kaňuchová Pátková sa pýta: "Naozaj je toto podpora zo strany štátu, a záujem, aby tu boli vysadené vinohrady?" Vidíme, ako v iných krajinách funguje spolupráca rôznych ministerstiev na podporu vinohradov. Ak chceme mať na Slovensku vinohrady, je potrebné nájsť aj iné zdroje podpory ako je SPP, pretože tie nie sú dostatočné, viac pýta každý. V Rakúsku tento systém našli a vinohrady na terasách zaradili aj do systému protierózných opatrení a dostávajú ďalšiu podporu 300 Eur/ha. Zároveň štát zriadil marketingový fond, do ktorého prispel 36 000 000 Eur, vinohradníci a vinári neprispeli ani Euro.

Lepšie vyhladky nemajú ani vinári, spotreba vína v tomto roku poklesla zatiaľ o 15 %. Ľudia jednoducho v nejstej situácii šetria a začali aj na spotrebe vína. Rastúce ceny energií spôsobujú, že spotreba bude ešte viac klesať, pritom vinárom ešte rýchlejšie rastú náklady na uskladnenie vína. Zároveň EU schválila niekoľko koncepcií, ktoré predaj vína sťažujú alebo sťažujú, každopádne opätovne načrie vinárom do peňaženiek - pribudnú náklady na nové etikety, pretože podľa pravidiel EU treba na víno písať, koľko má kalórií, problémy s fľašami, nákladmi na papier a ich nedostatok,

Zväz vinohradníkov a vinárov Slovenska sa preto obracia aj na Ministerstvo životného prostredia, aby začalo podporovať vinohrady ako súčasť chráneného ekosystému, ktorý má na Slovensku nielen históriu a tradíciu, ale plní funkciu krajnotvorby a je prirodzeným bojom proti klimatickým zmenám - vodozadržná, protierózna činnosť, záchytná činnosť oxidu uhličitého produkciou zelenej hmoty počas vegetácie.

Ing. Jaroslava Kaňuchová Pátková, PhD.

Výkonná riaditeľka

E-mail: officezvvs@gmail.com

Mobil: +421 903 125 217